

(A-4)

SARDAR PATEL UNIVERSITY

F.Y.B.A.External Examination 2017

11th March, 2017

No. of Printed Pages : 4

Seat No.: _____

10:00a.m. To 1:00p.m.

Additional English: AENG: 101

Marks: 100

ADE-100

NOTE: Attempt all questions.

Figures to the right indicate full marks.

Q-1 How does the idea of constancy of emotion and love figure into the novel and illuminate David's character. (20)

OR

Q-1 Write notes on the following:

1. The end of the novel "David Copperfield"
2. Illustrate the theme of the novel "David Copperfield"

Q-2 Discuss the theme of memory as it runs through the poem "The Solitary Reaper" (20)

OR

Q-2 Explain the central idea of the poem "Tintern Abbey".

Q-3 How does Dickens use contrasting pairs of characters to illustrate good and evil in the novel "David Copperfield"? (20)

OR

Q-3 Write notes on the following:

1. Clara Copperfield
2. Miss Betsey Trotwood

Q-4 "Daffodils" is a lyric poem. Describe in your own words the poet's feelings when he sees the host of golden daffodils. (20)

OR

Q-4 What are the romantic elements in Words worth's "She Dwelt Among the Untrodden Ways"?

Q-5 Write notes on any two: (20)

1. The significance of the title "She Dwelt Among the Untrodden Ways".
2. What is the bliss of solitude referred in the poem "The Daffodils"?
3. Explain the form of the poem "Tintern Abbey".
4. Describe the central idea of the poem "The Solitary Reaper".

— X —
①

(A-3) Seat No. _____

No. of Printed Pages : 2

**SARDAR PATEL UNIVERSITY,
F.Y.B.A (External) EXAMINATION,
2017,**

Wednesday, 15, March

10.00 A.M. To 1.00 P.M.

Subject: Economics (ECO 101) Elements of Economics

Total Marks: 100

Q.1. Explain the law of Diminishing marginal utility with the help of diagram. [20]

OR

Q.1 Define Central Bank. Explain the functions of Central Bank.

Q.2 Explain the law of non-proportional output with diagram. [20]

OR

Q.2 State the differences between interregional and international trade in detail.

Q.3 Define the demand. Explain the law of demand the help of diagram. [20]

OR

Q.3 Discuss the various revenue tools of state.

Q.4 Explain critically law of population of Malthus. [20]

OR

Q.4 State the causes of the public expenditure increases in recent time.

Q.5 Give brief answer of (Any Five):- [20]

1. Explain the types of Elasticity of Demand.

2. State the types of Market.

3. "Price is determined by demand and supply." Explain

4. State the advantages of Internal Economics.

5. State the limitations of Barter System.

6. Explain the functions of Commercial Bank.

7. Describe the functions of Money.

8. State the concept of Consumer Surplus.

9. Explain the definition of National Income of Marshall.

10. Explain the advantages of External Economics.

(P.T.O.)

①

ગુજરાતી તરજૂમો

કુલગુણ ૧૦૦

- પ્રશ્ન.૧. ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણનો નિયમ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૧. મધ્યસ્થ બેકની વ્યાખ્યા સમજાવી, મધ્યસ્થ બેકના કાર્યો વિગતે સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૨. ઉત્પાદનનો બીન પ્રમાણસરનો નિયમ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૨. આંતરીક અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર વચ્ચેનો તફાવત વિગતે જણાવો.
- પ્રશ્ન.૩. માંગનો અર્થ આપી, માંગનો નિયમ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૩. રાજ્યની આવકના વિવિધ સાધનોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન.૪. માલ્યસનો વસ્તી સિદ્ધાંત ટીકાત્મક સમજાવો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૪. વર્તમાન સમયમાં જાહેરખર્ચમાં વધારો થવાના કારણો જણાવો.
- પ્રશ્ન.૫. નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૨૦)
- (૧) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાના પ્રકારો સમજાવો.
  - (૨) બજારના પ્રકારો જણાવો.
  - (૩) માંગ અને પુરવઠાના પરિબલો દ્વારા કિંમતનું નિર્ધારણ થાય છે. સમજાવો.
  - (૪) એકમ વિકાસના લાભો જણાવો.
  - (૫) વસ્તુ વિનિમય પ્રથાની મુશ્કેલીઓ જણાવો.
  - (૬) વ્યાપારી બેકના કાર્યો સમજાવો.
  - (૭) નાણાના કાર્યો વર્ણવો.
  - (૮) ગ્રાહકના અધિક સંતોષનો ખ્યાલ જણાવો.
  - (૯) માર્શલની રાષ્ટ્રીય આવકની વ્યાખ્યા સમજાવો.
  - (૧૦) ઉદ્યોગ વિકાસના લાભો સમજાવો.

++++++

— X —

②

[A-15 E]

Seat No. _____

No. of printed pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.A. (External) I Semester Examination
Thursday, 16th March 2017
10.00 am - 1.00 pm
ECO-102 : Indian Economy Paper-II

Total Marks: 100

Note : All Questions carry equal marks.

Q.1 What is capitalism? Describe the characteristics of capitalism. (20)

OR

Q.1 Write a note on "Government Population Policy" in India.

Q.2 What is Poverty? Explain the steps taken by the Government to indicate Poverty. (20)

Q.2 Describe the causes of Industrial disputes in India.

Q.3 Explain the characteristic of Industrial Policy of 1956 of Indian Government. (20)

OR

Q.3 What is unemployment? State the remedies to remove the unemployment in India.

Q.4 Explain the meaning of planning in India and Describe the Achievement of Planning (20)

OR

Q.4 Explain the Importance of small scale Industries and cottage industries in India.

Q.5 Explain the modern factor of Productions of Agriculture in India. (20)

OR

Q.5 Write a note on current Five Year plan in India.

*****

[A-15 G]

Seat No. _____

No. of printed pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.A. (External) I Semester Examination
Thursday, 16th March 2017
10.00 am - 1.00 pm
ECO-102 : Indian Economy Paper-II

કુલ ગુણ : ૧૦૦

નોંધ : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

પ્ર.૧ મુડીવાદી એટલે શું? મુડીવાદના લક્ષણો વર્ણવો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૧ ભારતમાં “સરકારની વસતિ નીતિ” વિશે નોંધ લખો.

પ્ર.૨ ગરીબી એટલે શું ? ભારતમાં ગરીબી નિવારવા માટે સરકારે લીધેલા પગલા સમજાવો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૨ ભારતમાં ઔદ્યોગિક ઝઘડાના કારણો વર્ણવો.

પ્ર.૩ ભારત સરકારની ૧૯૫૬ની ઔદ્યોગિક નીતિના લક્ષણો સમજાવો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૩ બેરોજગારી એટલે શું? ભારતમાં બેરોજગારી દુર કરવાના ઉપાયો જણાવો.

પ્ર.૪ ભારતમાં આયોજનનો અર્થ સમજાવી, આયોજનની સિદ્ધિઓ વર્ણવો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૪ ભારતમાં નાનાપાયાના ઉદ્યોગો અને ગૃહ ઉદ્યોગોનું મહત્વ સમજાવો.

પ્ર.૫ ભારતમાં ખેતીના આધુનિક નિક્ષેપોની સમજ આપો. (૨૦)

અથવા

પ્ર.૫ ભારતમાં વર્તમાન પંચવર્ષીય યોજના વિશે નોંધ લખો.

*****

(A-4) Seat No.: _____

No. of Printed Pages : 3

SARDARPATEL UNIVERSITY
F.Y.B.Com. (yearly) Examination
Tuesday, 14th March 2017
10:00^{A.M} to 01:00 P.M

EN 101- English and Business Communication-I

Note: Figures to the right indicates full marks:

Marks:70

Q.1 Answer the following question: (14)

1. What were the three truths which Michael learnt?
2. What was it that made lady unsecretarial?
3. Why was the girl startled when Rosemary invited her to tea at her house?

OR

Q.1 Answer the following question: (14)

1. Who was Benjy? Give a brief description of him.
2. What were the conditions under which the young man had to spend the years of his captivity?
3. Why was the American lady glad to know that her companions were also Americans?

Q.2 A) Write a brief note on : Miss Leslie (05)

B) Write a note on: (09)

- 1) The Process of Communication
- 2) Persuasion

OR

Q.2 A) Write a brief note on : Civic condition of Malgudi (05)

B) Write a note on: (09)

- 1) Importance of Communication
- 2) Advice as an objective of business communication

Q.3 A) Explain the following: any one (04)

- 1) The Body of the letter
- 2) The Heading of the letter

B) As a dealer in Mobile Phones, write a letter to Shivam Communication Limited, Poona, asking for the prices of the newly manufactured mobile phone and the terms of business. (10)

OR

Q.3 A) Explain the following: any one (04)

- 1) YOU attitude
- 2) Clarity and Courtesy in a business letter.

B) You have received a letter of inquiry for the plastic toys of different variety you sell (10)
Write a suitable reply sending your terms and quotations.

(1)

(P.T.O.)

Q.4 You are placing an order for the first time with Year Industries, Baroda, for some items of crockery. Draft the letter of order giving all necessary instructions. (14)

OR

Q.4 You have received an order for ceiling fans from one of your valued customers, but owing to some unavoidable circumstances you are unable to execute the order within the specific time limit. Write a letter to your customer asking for an extension of ten days to execute the order. (14)

Q.5 Do as directed:

A) Rewrite the following sentences filling in the blanks with the appropriate tense of the verbs given in brackets. (06)

1. When I went to his home, he _____ a book of Dr. APJ Abdul Kalam. (read)
2. She _____ already _____ her work before the dead line. (finish)
3. Perhaps we _____ Goa next winter. (visit)
4. Rohit _____ karate class every Saturday. (attend)
5. The delivery man _____ the parcel already. (deliver)
6. Look ! my father _____ in the kitchen. (cook)

B) Rewrite the following sentences filling in the blanks with appropriate Modal auxiliaries to bring out the meaning given in bracket. (04)

1. _____ I sit on the sofa. (permission)
2. I _____ swim across the River. (ability)
3. You _____ come to the party, won't you?(future)
4. I am afraid the weather _____ not improve for another two days. (probability)

C) Rewrite the following sentences filling in the blanks with appropriate form of the Verbs given in bracket. (04)

1. Unless you speak the truth, the manager will punish you. (use if)
2. If he _____, ask him to wait here. (come)
3. Had I been aware of the fact, I _____ you. (tell)
4. If I _____ king, I would make you my queen. (be)

OR

Q.5 Do as directed:

A) Rewrite the following sentences filling in the blanks with the appropriate tense of the verbs given in brackets. (06)

1. They _____ in Baroda since 1950. (live)
2. See! The boys _____ out of the class. (run)
3. If you _____ him today, He will help you. (meet)
4. Last night I _____ him at movie theatre. (see)
5. Earth _____ round the Sun. (move)
6. Look! The birds _____ in the sky. (fly)

B) Rewrite the following sentences filling in the blanks with appropriate Modal auxiliaries to bring out the meaning given in bracket.

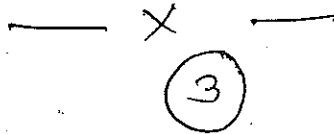
(04)

1. He _____ apologies for his mistakes. (command)
2. You _____ not ask for any more leave for the rest of the month. (prohibition)
3. _____ we go to Manali for picnic. (suggestion)
4. Zyan _____ rather stay home than go for a walk in this weather. (preference)

C) Rewrite the following sentences filling in the blanks with appropriate form of the Verbs given in bracket.

(04)

1. If you _____ him, he would have come to wedding. (invite)
2. If it rains, I _____ at home. (stay)
3. If they played well, they _____ the match. (win)
4. If I were an angel, I _____ the poor. (help)

(A-20) Seat No. _____

No. of Printed Pages : 3

Sardar Patel University

FY BCOM (External) Examination-2017

EN-101: English and Business Communication-I

Date: 10/03/2017, Friday

Time: 02:00 pm to 05:00 pm

Total Marks 100

Note: Figures to the right indicate full marks.

- Q-1 Answer the following questions:** 20
- 1 Why did Simon hurry on after seeing the man beside the shrine? What made him return to him again?
  - 2 Why do you think Pitcher looked surprised when his employer entered the office with his lady secretary?
  - 3 Give a brief description of Rosemary Fell and the life she led.
  - 4 Why did the American lady stand near the steps of the car in Marseilles?
- OR**
- Q-1 Write detailed notes on:** 20
- 1 Describe the civic condition of Malgudi before Independence.
  - 2 What were the conditions under which the young man had to spend the years of his captivity?
- Q-2(A) What is Communication? Explain its concept and definition with appropriate illustrations.** 10
- (B) Write notes on 'Information' and 'Motivation' as objectives of communication.** 10
- OR**
- Q-2(A) Explain the Process of Communication with suitable diagram.** 10
- (B) Write detailed note on 'Persuasion' as an objective of communication.** 10
- Q-3(A) Fill in the blanks with appropriate verb forms given in the brackets.** 10
- 1 Priya _____ not _____ my car yet. (return)
  - 2 God _____ them who help themselves. (help)
  - 3 The bell _____ when she was cooking. (ring)
  - 4 I _____ a new grammar book yesterday. (buy)
  - 5 Have you _____ (write) the letter?
  - 6 Kapil had _____ his home before we reached there. (leave)
  - 7 They have been _____ the class now for an hour. (attend)
  - 8 I like _____ the holidays with my friends. (spend)
  - 9 He _____ for his turn. (wait)
  - 10 I _____ (meet) your principal next week (meet).
- Q-3(B) Rewrite the following sentences with the appropriate modal auxiliaries.** 05
- 1 Khushnuma _____ ride the bicycle a mile in ten minutes. (can, may)
  - 2 I thought he _____ be in the gym. (must, might)
  - 3 The team _____ put work efforts to achieve their dream project. (should, could)
  - 4 We _____ obey the law. (would, must)
  - 5 It _____ cold tomorrow. (can, may)

(P.T.O.)

①

2

- 5 If they work hard, they will _____ the examination. (pass)
- 4 If Pankaj had any sense, he _____ a second-hand car. (not+buy)
- 3 If she completes her cooking, she will go out. (use unless)
- 2 If he _____ to attend, they will not allow him to work. (fail)
- 1 If they had come earlier, they would have got the project. (Begin with Had)

Q-3(C) Fill in the blanks with appropriate verb forms.

- 5 You _____ make an appointment to see Mr. Jadeja. (have to, can)
- 4 It _____ rain tomorrow. (can, may)
- 3 We _____ appoint agents in all cities. (should, can)
- 2 Mrs. Nair _____ handle correspondence independently. (can, may)
- 1 _____ I use your pen? (may, would)

Q-3(B) Rewrite the following sentences with the appropriate modal auxiliaries.

- 10 Dharmendra _____ (study) English for two years.
- 9 Look! Rajan _____ chess. (play)
- 8 They _____ the dinner themselves tomorrow. (cook)
- 7 He _____ delicious cookies. (bake)
- 6 They _____ for the function now. (prepare)
- 5 I _____ (see) a film yesterday.
- 4 Nisha _____ for Mayurdhraj since morning. (wait)
- 3 We should _____ the poor people. (help)
- 2 My grandmother _____ to temple every day. (go)
- 1 The sun _____ in the east. (rise)

Q-3(A) Fill in the blanks with appropriate verb forms given in the brackets.

OR

- 5 If Saloni rides fast she will _____ an accident. (meet)
- 4 If you do not attend the labs regularly you will be _____. (detain)
- 3 If they will not complete the project on time, they will _____. (fine)
- 2 They shall _____ the flight if they rushed to the airport. (catch)
- 1 If we find your resume suitable, we _____ you for personal interview. (call)

Q-3(C) Fill in the blanks with appropriate verb forms.

05

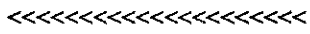
05

10

05

3

— X —

- extension of delivery period.
- within stated period owing to transportation strike in the state. Draft a letter asking for an
 from Ashish Pvt. Ltd, Chennai to be supplied within 10 days. They are unable to supply them
- 10 (B) Sigma Home Appliances Company, Mumbai have received a large order for their Sigma LED TV
 placed by mistake. In fact, you have sufficient stock. Draft the letter a letter cancelling the order.
- 10 (A) You have placed an order for 'Adidas Sports Shoes'; But it has been found that the order has been

OR

- time owing to heavy rain. You write to the customer asking for extension for time.
- 10 (B) You have received a big order for socks of various sizes and colours, but are unable to execute it in
 books.
- 10 (A) On behalf of your college librarian write a letter to Kishore Book Store, Bhuj for placing an order for
 general knowledge and competitive exam books. Specify the titles, publishers and authors of the
- 10 with details of price list, terms of sales and other conditions.

- 15 (B) Draft a reply to an inquiry made by Matalal & Sons. Nadad for children garments. Provide them
- 05 (A) Write a short note on: Complimentary close in a business letter

OR

- switches to Prithvi Industries, Rajkot.
- 15 (B) Draft an inquiry letter asking for the latest catalogue, price list and time of delivery for electric
- 05 (A) Write a short note on: Salutation in a business letter

(A-4) Seat No. ....

No. Of Printed Pages 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
F.Y.B.A. External EXAMINATION
9th March 2017, Thursday
English Compulsory ENG - 100

10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Total Marks:100

Note: (1) Figures to the right indicate full marks.
(2) Mention clearly the option you attempt.

Q-1 Write a detailed note on the character of Vishwa Mohan Bhatt as revealed in the chapter 'Soul Search'. [15]

OR

Q-1 " 'A Daughter Writes to Her Father' narrates a varied experiences of Indira Gandhi"-Discuss the statement with reference to the stated lesson.

Q-2 Answer in brief Any Four of the following:

[20]

- 1) Why is the Bamboo device used?
- 2) What were the causes of two clean up operations mentioned in the passage?
- 3) What does Fred want Norman to do?
- 4) Was Sardar affected when he was praised by people?
- 5) Why Vishwa Mohan Bhatt was unhappy at school?
- 6) What steps does Ratan Tata suggest to expand the trade with neighbours?
- 7) Was Mahatma Gandhi satisfied with the term 'Passive Resistance'? Why?
- 8) Why are elephants preferred to machines by Indian foresters?

Q-3 Write notes on Any Two of the following:

[20]

- 1) Two clean up operations and its results
- 2) Ratan Tata's views on Global economy
- 3) Occasions on which Fred discouraged Johnny
- 4) Role of Sardar Patel in 'The Bardoli Satyagraha'

Q-4 Write a paragraph on Any One of the following:

[15]

- 1) Pollution
- 2) Liberalization
- 3) The teacher I like most
- 4) Mobile phones

(1)

(P.T.O.)

Q-5 [A] Fill in the blanks using the correct form of the words given in the brackets.

[Any Six] [09]

- 1) Maya will ..... help you with your homework. [ensure, surely, sure]
- 2) She is ..... the right person for the job. [certain, certainty, certainly]
- 3) You have ..... been working too hard. [definitely, define, definite]
- 4) This time tomorrow I will be ..... working in my garden. [happy, happily, happiness]
- 5) My brother ..... forgot my birthday. [complete, completeness, completely]
- 6) It will ..... rain this evening. [probably, probable, probability]
- 7) She read the letter ..... [slow, slowly, slower]
- 8) Marta dances ..... (beautiful, beautify ,beautifully)

Q-5 [B] Fill in the blanks using the appropriate prepositions given in the brackets.

[Any Six] [09]

- 1) This material is different ..... that. (from , to , with)
- 2) You should explain this ..... them. (to , at ,with)
- 3) He has been absent ..... Monday. (since ,for, from)
- 4) I haven't been to the theatre ..... a long time. (since, for,from)
- 5) He goes ..... school by car. (to ,at, on)
- 6) This is a comfortable house to live ..... (on ,at , in)
- 7) They are called ..... different names. (by, with , for)
- 8) We should not spend money ..... luxuries. (for, on, with)

Q-6 Do as directed. [Any Eight]

[12]

- 1) My daughter is learning to play ___ violin at her school. (Use proper article)
- 2) Carol has tried to contact her doctor twice a day, and Jim _____ since yesterday.
(Fill in the blank with correct form of the verb 'try')
- 3) He parked the car. He went to a restaurant. (Combine the sentence changing the underlined word into a present participle)
- 4) The king ordered. The traitor should be put to death. (Combine the sentence with a noun clause)
- 5) Give noun forms of 1) adjust 2) clear
- 6) Bang, Ear-splitting, Jingling, din, milestone. (Find the odd one out)
- 7) She ___ love eating chocolate, but now she hates it.(used to, was, should)
- 8) If you ..... hard, you will get success. (fill in the blank with the correct form of the verb 'work')
- 9) Differentiate between principle/principal by making sentences.
- 10) Give synonym of 'Bemused'

@@@@@@@@@@@@

— x —
②

(A-11) No. _____

No. of Pages: 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
F.Y.B.A. (EXTERNAL) EXAMINATION
Friday, 17th March, 2017
ENGLISH LITERATURE: PAPER-I

(POETRY)

ENG-101

Total Marks: 100

Time: 10.00 a.m. to 1.00p.m.

Q:1 What is an **Elegy**? Explore the characteristic features of the Elegy with examples. 16

OR

Q:1 Write a detailed note on the form of the **Ballad** with the reference to the poems you have studied.

Q:2 Explain with the reference to the context of the following. (any three) 21

1. Fear not slander, censure rash;
Thou hast finish'd joy and moan:
All lovers young, all lovers must
Consign to thee, and all come to dust.
2. Know then thyself, presume not God to scan;
The proper study of Mankind is Man.
Plac'd on this isthmus of a middle state,
A being darkly wise, and rudely great:
3. Not equal, as their sex not equal seem'd
For contemplation hee and valour form'd;
For softness shee and sweet attractive grace,
Hee for God onely, she for God in him:
4. Love's not Time's fool, though rosy lips and cheeks
Within his bending sickle's compass come;
Love alters not with his brief hours and weeks,
But bares it out even to the edge of doom.
5. Season of mists and mellow fruitfulness
Close bosom-friend of the maturing sun;
Conspiring with him how to load and bless
With fruit the vines that round the thatch- eaves run:
6. Fame is no plant that grows on mortal soil.
Nor in the glistening soil
Set off to the world, nor in broad rumour lies,
But lives and spreads aloft by those pure eyes

Q:3 Explain how Wordsworth laments man's crazy pursuit of material wealth in the poem *The World is Too Much with Us*. 17

OR

Q:3 "Life is full of uncertainties. The only thing that is certain in life is death" how does Larkin explain this idea through the poem *Next, Please*

- Q:4** Answer **any three** of the following. 18
1. How does Browning express the joy of reunion in *Prospice*?
  2. Critically examine the poem *Ode to Autumn*.
  3. Write a note on the theme of the poem *The Paradise Lost*.
  4. Highlight the central gist of the poem *The Road Not Taken*.
- Q:5** Answer **any two** of the following. 14
1. Discuss the theme of the poem *The Tyger*.
  2. "Human being is the union of contrasted aspects" - Examine Pope's *From An Essay On Man* in light of this statement.
  3. Bring out the comparison between the Windhover and Jesus Christ in the poem *Windhover*.
  4. Explore the pathetic condition of a child working as labourer in the poem *The Chimney Sweeper*.
- Q:6** Answer **any two** of the following. 14
1. What message does Tennyson give through the poem *Tears, Idle Tears*?
  2. Explore the racial tension between the black and the white as depicted in the poem *Ballad of the Landlord*.
  3. Discuss Donne's views on salvation in *Hymn to God Father*.
  4. Which poem do you like most? Give reasons for the same.

— X —

(2)

[A-11] Seat No: _____

No. of printed page: 1

SARDAR PATEL UNIVERSITY
F Y BA (External) Examination
2017
Saturday, 18th March
10.00 am - 1.00 pm
ENG-102 - English Literature II (Prose)

Total Marks : 100

Notes: 1) Mention clearly the option you attempt.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 Define the term 'Short Story' and explain the important features of the Short Story. (17)
- OR**
- Q.1 Write short notes on the following:
1) The origin and development of Short Story
2) Importance of incident and plot in the Short Story
- Q.2 'The Three Dancing Goats' narrates the poor and hard working Sindhu's success in marrying a beautiful and rich girl. Explain. (17)
- OR**
- Q.2 Human greed and temptation is the theme of the story. 'How Much Land Does A Man Need'? Elucidate. (16)
- Q.3 Write short notes on the following:
1) The character of Sindhu
2) The end of the story 'Grief' (16)
- OR**
- Q.3
1) The Character of Pahom
2) The title: 'A Doll's House'
- Q.4 Discuss in detail the essential aspects of One Act Play as a literary form. (16)
- OR**
- Q.4 Write short notes on the following:
1) The origin of one act play
2) The importance of plot, stage direction and dialogue in the one act play
- Q.5 'A Marriage Proposal' is a delightful force'. Discuss. (17)
- OR**
- Q.5 'Refund' is a light and rollicking play. Explain (17)
- Q.6 Write short notes on the following:
1) Character-sketch of Uncle James
2) The theme of 'The Monkey's Paw'
- OR**
- Q.6
1) Appreciate the title 'A Marriage Proposal'
2) Character-sketch of Wasserkopf

[A-3] Seat No. _____

No. of printed pages: 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
FY BA External Examination
Saturday, 11 March 2017
10.00 am - 1.00 pm
Gujarati Compulsory - GUJ100
(૧) 'પૂર્વાલાપ' (૨) 'પાદરનાં તીરથ'

કુલ ગુણ: ૧૦૦

સૂચના: જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

- પ્ર.૧ નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિશે નિબંધ લખો. (૨૦)
- (૧) મારું પ્રિય પુસ્તક
(૨) ઋષુરાજ વસંત
(૩) માનવી 'માનવ' બને તો ?
(૪) પરિશ્રમ એજ પારસમણિ

- પ્ર.૨ નીચેના ગદ્યખંડનું સારાંશ લેખન કરો. (૨૦)

એકાગ્રતાની શક્તિ જેમ વધુને વધુ કેળવાતી જશે, તેમ વધુને વધુ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ થતી જશે. જ્ઞાન પ્રાપ્તિનો આ જ માત્ર ઉપાય છે. બૂટ પોલિસવાળો પણ જેટલો એકાગ્ર થશે, તેટલો તે જોડાને વધારે ચમકવાળા બનાવશે, એજ રીતે એકાગ્રતાને લીધે રસોઈઓ વધુ સારી રસોઈ બનાવશે, ઘન મેળવવામાં ઈશ્વરની આરાધના કરવામાં કે અન્ય કોઈ કાર્ય બજાવવામાં એકાગ્રતાની શક્તિ જેટલી વધારે, તેટલું તે કાર્ય વધારે સારું થશે. માનવીની શક્તિઓને એકાગ્ર કર્યા સિવાય આ જગતમાં બધું જ્ઞાન ક્યાં મેળવાયું છે ? આપણે એના દ્વારા કેમ ખમડાવવાં તે જાણીએ, યોગ્ય પ્રહાર કેવી રીતે કરવો તે પિછાણીએ તો જગત તેનાં રહસ્યો આપણી સમક્ષ ખુલાં કરવા તૈયાર છે. એકાગ્રતામાંથી આ પ્રકારનું બળ અને શક્તિ આવે છે.

- સ્વામી વિવેકાનંદ

અથવા

- પ્ર.૨ ઉપરનો ગદ્યખંડ વાંચી નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
- (૧) જ્ઞાન પ્રાપ્તિનો એકમાત્ર ઉપાય કયો છે ?
(૨) બુટ પોલિસવાળો અને રસોઈઓ વધુ સારું કામ ક્યારે કરી શકશે ?
(૩) કાર્ય વધારે સારું શેનાથી થશે ?
(૪) આ ગદ્યખંડને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

- પ્ર.૩ નવલકથાના ઘટક તત્ત્વોને આધારે 'પાદરનાં તીરથ'નું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. (૨૦)

અથવા

- પ્ર.૩ નીચેના વિશે નોંધ લખો.
- (૧) 'પાદરનાં તીરથ'નો આરંભ અને અંત
(૨) 'પાદરનાં તીરથ'માં આલેખાયેલ પોલીસ દમનનાં દર્શનો.

- પ્ર.૪ કાન્તનાં 'પૂર્વાલાપ'નાં અભ્યાસનિયત પ્રણયકાવ્યોની સમીક્ષા કરો. (૨૦)

અથવા

- પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યોનું રસદર્શન કરો.
- (૧) અતિજ્ઞાન (૨) ચક્રવાકમિથુન

પ્ર.પ અભ્યાસનિયત પાઠ્યપુસ્તક રહી ન જાય એ રીતે નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટુંકા મુદ્દાસર જવાબ આપો. (૨૦)

- (૧) રંજાડા ગામમાં પોલીસ અમલદારો કેવા કેવા અત્યાચારો ગુજારે છે ?
- (૨) પશીમા દીકરા માટે ફોજદારને શું કહે છે ? શા માટે ?
- (૩) માસ્તર ધીમે પગલે બંગલી તરફ વળે છે ત્યારે શું ઘટેલું જુવે છે ?
- (૪) હિટલરના જીવનમાં શું બન્યું હતું ? જેના કારણે તે ગાંડો થઈ ગયો હતો.
- (૫) સાગર અને શશી કાવ્યનો ધ્વનિ જણાવો.
- (૬) 'મહેમાનોને સંબોધન' કાવ્યમાં કવિ મહેમાનોને શી વિનંતી કરે છે ?
- (૭) 'ઉપહાર' કાવ્યમાં કોને ક્યો ઉપહાર અપાયો છે ?
- (૮) 'વસંતપ્રાર્થના' કાવ્યમાં કવિ વસંતને શી પ્રાર્થના કરે છે ?

(A-11) Seat No. _____

No. of Printed Pages : 2

Sardar Patel University

F. Y.B.A External Examination

Date : 20/03/2017 Monday Time : 10:00 A. M To 01:00 P.M

Guj-101 Gujarati Literature Paper : I (પદ્ય) - Guj-101

'કુંવરબાઈનું મામેરું અને બારી બહાર'

કુલ ગુણ : ૧૦૦

નોંધ : દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

પ્ર : ૧) 'કુંવરબાઈનું મામેરું' આખ્યાનના આધારે રસકવિ પ્રેમાનંદનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

પ્ર : ૧) 'કુંવરબાઈનું મામેરું' આખ્યાનની પાત્રસૃષ્ટિનો વિગતે પરિચય કરાવો.

પ્ર : ૨) 'બારીબહાર'ના અભ્યાસ નિયત કાવ્યોને આધારે કવિ પ્રહલાદ પારેખનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

પ્ર : ૨) 'બારી બહાર'ના અભ્યાસ નિયત પ્રકૃતિ કાવ્યો વિશે સવિસ્તૃત ચર્ચા કરો

પ્ર : ૩) નીચેનામાંથી 'અ'માંથી એક અને 'બ'માંથી એક એમ બે ટૂંકનોંધ લખો :

(અ) નરસિંહ મહેતાની વહેલ અને ઉતારાનું વર્ણન.

અથવા

(અ) 'કુંવરબાઈનું મામેરું'માં કડુણ રસ.

(બ) 'બારી બહાર'ના અભ્યાસ નિયત પ્રણય કાવ્યો.

અથવા

(બ) 'બારી બહાર'ના અભ્યાસ નિયત સોનેટ કાવ્યો.

પ્ર : ૪) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારના મુદ્દાસર જવાબ આપો :

- ૧) નાગર સ્ત્રીઓ નરસિંહ મહેતાને જોઈને કેવી મશ્કરી કરે છે?
- ૨) નરસિંહ મહેતા પોતાની લાલીને શા માટે ગુરુપદે સ્થાપે છે?
- ૩) મામેરાનો પ્રસંગ કોણ અને કેવી રીતે પાર પાડે છે?
- ૪) પહેરામણી વખતે વડસાસુ શા માટે રિસાઈ જાય છે?
- ૫) 'બનાવટી ફૂલોને' કાવ્યમાં કવિ સાચા ફૂલોને બનાવટી ફૂલો વચ્ચે શું તફાવત જુએ છે?

(PTO)

- ક) 'અબીલડા' કાવ્યમાં નાંચકની વેદના જણાવો.
 ળ) 'અવધૂતનું ગાન' કાવ્યમાં નિરૂપાયેલ અવધૂતના ગુણ વર્ણવો.
 ળ) 'જૂઈ' કાવ્યમાં કવિએ આલેખેલું જૂઈનું શબ્દચિત્ર વર્ણવો.

પ્ર : પ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પંક્તિ પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો :

- ૧) 'માઝ્યા મેહ વરસે મહેતાજી, તો અમ પાસે શું માગો જી?'
 ૨) 'કુંવરવહુનો વૈષ્ણવ બાપ, દર્શન કરીને ખોઈએ પાપ'
 ૩) 'સાધુ પિતાને દુઃખ દેવાને મારે સીમંત શાને આવ્યું?'
 ૪) 'દુઃખ વેળા સંભારજે, હું ધાઈ આવીશ તત્કાળ'
 ૫) 'ના બારી, ના ઘર મહી રહું. જાઉં એ સર્વ સાથ'
 ૬) 'શું બંધો જાશે તૂટી?'
 શબ્દો, આંખો, અંતર, દેશે નિજનું તુજને, લૂંટી?
 ૭) 'મારી પ્રભુ-ચરણમાં આપજો દીન ભેટ'
 ૮) 'ઓ ધર્મ આદેશ દિયો, તમારો,
 ને એ જ થાશે બસ માર્ગ મારો.'

SARDAR PATEL UNIVERSITY

FY BA (External) Examination

Tuesday, 21st March 2017

10:00 am to 01:00 pm

GUJ-102 : Gujarati Lit. Paper-II (ગદ્ય)

'અલગારી રખડપટ્ટી' અને 'શ્રેષ્ઠ હાસ્યરચનાઓ'

Total Marks : 100

નોંધ : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા (૨૦) છે

પ્ર.૧ 'અલગારી રખડપટ્ટી'માં લેખકનું દર્શન અહોભાવયુક્ત નહીં પણ તટસ્થ જોવા મળે છે.'—આ વિધાન સદષ્ટાન્ત ચર્ચો.

અથવા

પ્ર.૧ 'અલગારી રખડપટ્ટી'ને આધારે રસિક ઝવેરીની પ્રવાસકથાલેખક તરીકેની વિશેષતાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો.

પ્ર.૨ 'જયોતીન્દ્ર દવે હસતા ફિલસૂફ છે'.—આ વિધાન 'જયોતીન્દ્ર દવેની શ્રેષ્ઠ હાસ્યરચનાઓ'ની અભ્યાસનિયત હાસ્યરચનાઓને કેન્દ્રમાં રાખીને ચર્ચો.

અથવા

પ્ર.૨ નીચે આપેલ હાસ્યનિબંધોની સમીક્ષા કરો.

(૧) 'નથી'નું મહત્વ (૨) 'ખોટી બે આની'

પ્ર.૩ 'અ' માંથી એક અને 'બ'માંથી એક ટૂંકનોંધ લખો.

(અ) માઈકલનું વ્યક્તિચિત્ર

અથવા

(અ) 'ઈન્ડિયા હાઉસ' માં લેખકને થયેલા અનુભવો.

(બ) 'બાટલીનું ઉદ્ઘાટન' માં પ્રગટતું હાસ્ય

અથવા

(બ) ઘેલાકાકાનું રેખાચિત્ર

પ્ર.૪ અભ્યાસનિયત કોઈ પુસ્તક રહી ન જાય એ રીતે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (૧) લંડન જવા માટે લેખક કઈ કઈ તૈયારી કરે છે?
- (૨) લેખકને લંડનમાં 'બોબી' પોલીસનો કેવો અનુભવ થાય છે?
- (૩) અનુરાધા ભાનુ સમક્ષ અતીતનાં કયાં સ્મરણો પ્રગટ કરે છે?
- (૪) લેખક અબ્દુલ રહીમને શા માટે ભૂલી શકતા નથી?
- (૫) બબીકબીની જોડી કઈ કળા માટે પ્રખ્યાત હતી?
- (૬) 'હું જ્યોતીન્દ્ર હ દવે' નિબંધ લખવાની કેમ જરૂર પડી?
- (૭) 'મુંબાઈની રમતો' માં મુંબાઈમાં વસતા માનવીઓને કયા પ્રકારની હાડમારીઓ વેઠવી પડે છે.
- (૮) 'મારો દર્દી' માં દર્દીઓને પોતાના દવાખાને ખેંચી લાવવા ડૉક્ટર કેવો પુરુષાર્થ કરે છે?

પ્ર.૫ અભ્યાસનિયત કોઈ પુસ્તક રહી ન જાય એ રીતે ચારના પૂર્વા પર સંદર્ભ આપી સમજાવો.

- (૧) 'એવડી મોટી ! તમે મારી વય કેટલી ધારો છો?'
- (૨) 'અમે આ રમકડાં ખૂબ જતનથી રાખીશું.'
- (૩) 'આ વાળ ધોળા કરવા પાછળ મેં સાઠ વર્ષ ખરચ્યાં છે?'
- (૪) 'તંઈ તમે મારાથી તૈણ વરહ મોટા ને તમને ભણેલાગણેલાને તુંકારે બોલાવતાં જીભ નો ઊપડે.'
- (૫) 'તમારાથી જવાબ નથી દેવાતો એટલે તમારી કસોટી એની મેળે જ થાય છે ને?'
- (૬) 'પેલા હીંચકા પર બેઠા છે, તે પેલા ખુરશી પર બેઠા છે તેના કંઈ સગા થાય?'
- (૭) 'શેઠ બિયારા બહાર ચા પીધા વગર ગયેલા છે ને તમે એકલાં ચા પીઓ છો !'
- (૮) 'તો તમારી ઈચ્છાને માન આપીને હું ચીત થઈ જાઉં છું.'

— X —

(A-3) Seat No: _____

No. of Printed Pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
F.Y. B.A. (External) Examination
2017

Tuesday, 14th March

10.00 am - 01.00 pm

Hindi Compulsory

HIN-100

कुल गुण : 100

(18)

प्रश्न-१ ससंदर्भ व्याख्या कीजिए ।

(अ) “चाह नहीं मैं सुरबाला के
गहनों में गूँथा जाऊँ,
चाह नहीं प्रेमी-माला में,
बिँध प्यारी को ललचाऊँ ।”
अथवा

(अ) “धर्म-ग्रंथ सब जला चुकी है,
जिसके अंतर की ज्वाला,
मंदिर, मस्जिद, गिरजे सबको,
तोड़ चुका जो मतवाला ।”

(ब) “यह तुम्हारी पुत्र-वधू कुलक्षणा है कलश । तुम इसे हटा दो,
नहीं तो तुम्हारा नाश निश्चित है ।”

अथवा

(ब) “चौधरी बेमुध पड़े थे । जब उन्हें होश आया, दूधोटी का पर्दा आँसु के सामने पड़ा था,
परन्तु उसे उठाकर फिर से लटका देने का सामर्थ्य उनमें शेष न था । शायद अब इसकी
आवश्यकता भी न रही थी । परदा जिस भावना का आवलम्ब था, वह मर चुकी थी ।”

प्रश्न-२ ‘ठेस’ कहानी के आधार पर सिरचन की चारित्रिक विशेषताओं पर प्रकाश डालिए । (18)

अथवा

‘व्रतभंग’ कहानी की कथावस्तु लिखते हुए उद्देश्य पर प्रकाश डालिए ।

प्रश्न-३ पंत की कविता ‘भारतमाता’ ग्राम वासिनी से क्या संदेश प्राप्त होता है ? (18)

अथवा

‘चाँद और कवि’ कविता में दिनकर की कैसी मनोभावना प्रकट हुई है ? चर्चा कीजिए ।

प्रश्न-४ किसी एक विषय पर निबंध लिखिए । (18)

१. पुस्तकालय का महत्त्व ।
२. राष्ट्रीय एकता और हिन्दी ।
३. विज्ञान : वरदान या अभिशाप ।
४. एक सैनिक की आत्मकथा ।

प्रश्न-५ (अ) अपने मित्र राजाबाबू को ‘जीवन में स्वच्छता का महत्त्व’ समझाते हुए पत्र लिखिए । (06)

अथवा

(अ) बैंक में खाता खुलवाने के लिए बैंक मैनेजर को आवेदनपत्र लिखिए ।

(P.T.O.)

(ब) हिन्दी में अनुवाद कीजिए ।

(06)

अंग्रेजों में अेक कहेपत छे के केटलाक भाएसो जन्मथी महान होय छे. केटलाक पोताना कायोंथी महता प्राप्त करे छे अने केटलाक भाएसो उपर महता ठोडी जेसाडवामां आपी होय छे. जे मनुष्यो पोताना कायो द्वारा महता प्राप्त करे छे ते ज भर महान छे. देश अने दुनियांमां अेवा धएा महापुरुषो थए गया छे, गुजरातनी धरती पर पएा अेवा महानुभावो थए गया छे, जेमएो सेवाकायो द्वारा मानपता भरेला कायो करवामां पोतानी जत धरी नांभी छे. अेथी ज तेओ साया अर्थमां महान पुरुषो बन्या छे. आवा महापुरुषोने आपएो पंदन करवा जोधअे.

अंशुदा

(ब) हिन्दी में अनुवाद कीजिए ।

All religion teach us to be good. All religion teach us to be kind. They all teach us to follow the right path. The holy books of different religious. teach us good conduct and virtues. For example, the Bible, the holy book of Christianity, teaches kindness and service to others. The Quran, the holybook of Islam, teach us justice, equality and brotherhood. The Geeta the Ramayana, the Mahabharata, the holy Books of Hinduism, teach us to perform all our duties well, The lives and deeds of saints and other great persons also teach us to be virtuous.

प्रश्न-६

(अ) निम्नलिखित पारिभाषिक शब्दों में से किन्हीं दस के हिन्दी में अर्थ लिखिए ।

(10)

1. Account 2. Seminar 3. Registration 4. Currency
5. Review 6. Noting 7. Grant 8. Art
9. Director 10. Doctor 11. Payment 12. Botany

(ब) अनेक शब्दों के लिए एक शब्द लिखिए । (किन्हीं छः)

(06)

१. जिसके पार देखा जा सके -
२. जल में जनमनेवाला -
३. जो अच्छे कुल में उत्पन्न हुआ है -
४. जो नहीं हो सकता -
५. जो संगीत जानता है -
६. शक्ति के अनुसार -
७. अपने परिवार के साथ -
८. जो व्याकरण जानता है -

(क) किन्हीं छः शब्दों के दो-दो अनेकार्थी शब्द लिखिए ।

(06)

१. ईश्वर २. उत्तर ३. चीर ४. गुरु
५. कनक ६. काल ७. वर्ण ८. फय

(ड) किन्हीं छः शब्दों के समश्रुत शब्दों का अर्थ लिखिए ।

(06)

१. दिन - दीन २. अस्त्र - शस्त्र ३. आचार - अचार
४. और - और ५. नियत - नियति ६. तप - ताप
७. चिता - चीता ८. ग्रह - गृह

SARDAR PATEL UNIVERSITY
F.Y. B.A. (External) Examination
2017

Wednesday, 15th March
10.00 a.m. to 1.00 p.m.

HINDI

HIN-101 : हिन्दी कहानी एवं उपन्यास

कुल गुण : १००.

प्र.१ संदर्भ व्याख्या कीजिए । (२२)

(क) “पगली नहीं, यदि वही होती, तो इतनी विचार वेदना क्यों होती ? सेनापति । मुझे बाँध लो । राजा के पास ले चलो ।” (७)

अथवा

(क) “औरतों की नाकों से आ रही आवाजों से लग रहा है कि औरतों के दिल को ज्यादा सदमा लगा है ।”

(ख) “जो साहब खुश हो गया, तो मुझे इससे बड़ी नौकरी भी मिल सकती है, मैं बड़ा अफसर बन सकता हूँ ।” (७)

अथवा

(ख) “मोहनने अपनी माँ को गौर से देखा, फिर धीरे से उत्तर दिया - नहीं रे, अब्बल तो अब भूख नहीं है और फिर रोटियाँ तूने ऐसी बनाई है कि खाई नहीं जाती ।”

(ग) “जब धुरी गड़बड़ा जाती है तो जिन्दगी लड़खड़ा जाती है ।” (८)

अथवा

(ग) “साथ रहने की यंत्रणा भी बड़ी विकट थी और अलगाव का त्रास भी । अलग रहकर भी वह ठंडा युद्ध कुछ समय तक जारी ही नहीं रहा, बल्कि अनजाने ही अपनी जीत की संभावनाओं को एक नया संबल मिल गया था कि अलग रहकर ही शायद सह तरीके से महसूस होगा कि सामनेवाले को खोकर क्या कुछ अमूल्य खो दिया है ।”

प्र.२ वंशीधर की चारित्रिक विशेषताओं पर प्रकाश डालिए । (२०)

अथवा

प्र.२ कहानी कला के तत्त्वों के आधार पर ‘प्रायश्चित’ कहानी की समीक्षा कीजिए ।

प्र.३ उपन्यास के तत्त्वों के आधार पर ‘आपका बंटी’ उपन्यास की समीक्षा कीजिए । (२०)

अथवा

प्र.३ “ ‘आपका बंटी’ उपन्यास आधुनिक परिवेश में टूटते दाम्पत्यजीवन की करुण कथा है - समझाइए ।”

प्र.४ टिप्पणी लिखिए :-

(२०)

(अ) 'पंचलाइट' कहानी की गुलरी काकी ।

अथवा

(अ) 'दिल्ली में एक मौत' कहानी का संदेश ।

(ब) 'आपका बंटी' उपन्यास की फूफी ।

अथवा

(ब) 'आपका बंटी' उपन्यास की मीरा ।

प्र.५ निम्नलिखित वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के उत्तर दीजिए । (किन्हीं अठारह)

(१८)

(१) मन्नू भंडारी के दो उपन्यासों के नाम लिखिए ।

(२) बंटी का वास्तविक नाम क्या है ?

(३) डॉ. जोशी के बच्चों का नाम बताइए ?

(४) 'आपका बंटी' उपन्यास किसकी कथा को व्यक्त करता है ?

(५) अजय की दूसरी पत्नी का क्या नाम है ?

(६) बंटी के मन में कौस से शब्द को लेकर द्वंद्व बना रहता है ?

(७) अजय और शकुन अलग क्यों होते हैं ?

(८) बंटी को मम्मी का कौन सा व्यवहार अच्छा नहीं लगता है ?

(९) कौन सी कहानी में नायिका का विवाह राजेन्द्र यादव के सुझाव से ही करवाया गया था ?

(१०) 'दुलाईवाली' कौन बनता है ?

(११) 'पुरस्कार' कहानी के लेखक कौन हैं ?

(१२) कोशल देश का प्रसिद्ध उत्सव कौन-सा था ?

(१३) रामू की बहू बिल्लि को क्यों मारना-चाहती है ?

(१४) दिल्ली में किसकी मौत हुई है ?

(१५) 'पंचलाइट' कहानी के लेखक कौन हैं ?

(१६) गोधन का हुक्का-पानी पंचायत ने क्यों बंद किया ?

(१७) भीष्म साहनी पर किस घटना का गहरा असर पड़ा था ?

(१८) किसके घर चीफ की दावत थी ?

(१९) अघेड़ आदमी अपना काम करवाने के लिए क्या करता है ?

(२०) 'दोपहर का भोजन' कहानी की नायिका का क्या नाम है ?

△△△△△

[A-16]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
F.Y.B.A(External) EXAMINATION

Thrsday, 16th March 2017

10.00 a.m. to 01:00p.m

हिन्दी साहित्य पेपर-२ HIN-102

हिन्दी काव्य

कुलांक: १००

प्र.१ ससंदर्भ व्याख्या कीजिए।

(१६)

- (क) “गये, लौट भी वे अवे आवेंगे,
कुछ अपूर्व-अनुपम, लावेंगे
रोते प्राण उन्हें पावेंगे?
पर क्या गाते-गाते?”

अथवा

- (क) “असंख्य कीर्ति रश्मियाँ, विकीर्ण दिव्य-दाह सी
सपूत मातृभूमि के-रुको न शूर साहसी
अराति सैन्य सिन्धु में सुवाड़वाग्नि-से जलो।
प्रवीर हो जयी बनो, बड़े चलो, बड़े चलो।”

- (ख) “विजन-वन-वल्लरी पर, सोती थी सुहागभरी-
स्नेह-स्वप्न-मग्न-अमल-कोमल-तनु तरुणी
जुही की कली, वृग बन्द किए शिथिल, पत्रांक में।
वासंती निशा थी, विरह विधुर प्रिया-संग छोड़
किसी दूर देश में था पवन
जिसे कहते हैं मलयानिल।”

अथवा

- (ख) “एक चादर साँझ ने सारे नगर पर डाल दी,
यह अँधेरे की सड़क उस भैर तक जाती तो हैं।”

प्र.२ ससंदर्भ व्याख्या कीजिए।

(१६)

- (क) “वह कर्म-कांड-तांडव-विकास, वेदी पर हिंसा-हास-रास,
लोलुप-रसना का लोल-लास, तुम देखो ऋग, यजु और साम।

अथवा

- (क) “आशा से आकाश थमा है श्वास तंतु कब तूटे?
दिन मुख दमके, पल्लव चमके, भव ने नव रस लूटे!
स्वामी के सद्भाव फूलकर फूल फूल में फूटे,
उन्हें खोजने को ही मानो नूतन निर्झर छूटे।”

(ख) “जागा नूतन गन्ध पवन में, उठ तू अपने राज-भवन में
जाग उठे खग उपवन में, और खगों में कलरव-राग।”
अथवा

(ख) “तुझको मनाना पड़ता है तू अजान है;
प्रभु के निकट ही तो मूल्य पाता मान हैं।
रूप न हो मैं नहीं हूँ, तो भी धर्मचारिणी।”

प्र.३ यशोधरा काव्य की कथावस्तु दर्शाते हुए उसकी विशेषताएँ बताईए। (१६)
अथवा

प्र.३ प्रकृति चित्रण की दृष्टि से यशोधरा काव्य की समीक्षा कीजिए।
प्र.४ पठित कविताओं के आधार पर प्रसादजी की काव्यगत विशेषताएँ निरूपित कीजिए।
अथवा (१६)

प्र.४ ‘नदी के द्वीप’ कविता का भावार्थ लिखिए।

प्र.५ लघुत्तरी प्रश्न लिखिए। (१६)

१. यशोधरा का विरह वर्णन।
२. यशोधरा-राहुल संवाद।
३. ‘गीत-फराश’ कविता की लोक-संपृक्ति।
४. ‘जूही की कली’ कविता में व्यक्त छायावादी सौंदर्य विधान।

प्र.६. कोई भी बीस अतिलघुत्तरी प्रश्न लिखिए। (२०)

१. छायावाद की सूय सीमा क्या हैं?
२. प्रसादजी के काव्य का मूल संदेश क्या है?
३. काव्य-कलश के संपादक कौन है?
४. सखि वे मुझसे कहकर जाते’की नायिका का नाम लिखो।
५. ‘जूही की कली’ कविता कब प्रकाशित हुई?
६. ‘दुःख नहीं कोई’ कविता के रचनाकार कौन है?
७. ‘तुलसीदास’ कविता के रचयिता कौन है?
८. ‘अज्ञेय’ का मूल नाम क्या है?
९. ‘धूमिल’ का मूल नाम क्या है?
१०. दुष्यंत कुमार का पहला कविता संग्रह किस नाम से कब प्रकाशित हुआ?
११. ‘जा बीत गई’ कविता में कौन कौन से उदाहरण है?
१२. हिन्दी में हालावाद के प्रवर्तक कौन है?
१३. गुप्तजी की कौन सी रचना ‘रामचरितमानस’के बाद का महाकाव्य माना जाता है?
१४. यशोधरा को पति की कौन सी बात का आघात लगता है?
१५. महादेवी वर्मा की कविताओं में किस दर्शन का प्रभाव देखा जाता है?
१६. सिद्धार्थ के अश्व का नाम क्या है?
१७. सिद्धार्थ के सेवक का नाम क्या है?
१८. ज्ञान प्राप्ति के बाद सिद्धार्थ ने पहला उपदेश कहाँ दिया?
१९. सिद्धार्थ के तीन प्रचलित नाम कौन-कौन से हैं?
२०. घर छोड़ते समय किससे आशीर्वाद मांगते हैं?
२१. तपस्या के दौरान सिद्धार्थ को किस स्त्री ने सुस्वादु खीर खिलाई थी?
२२. ‘पंचभद्रवर्गीय’ किसे कहा जाता है?

SARDAR PATEL UNIVERSITY
T.Y. B.A. (Yearly) Examination
Friday, 17th March 2017
2.00 pm - 5.00 pm
Prayogan Mulak Hindi : Paper-11

Total Marks: 70

- प्र.१ भारत में पत्रकारिता के प्रारंभ के कारण बताते हुए हिन्दी पत्रकारिता के उद्भव एवं विकास पर प्रकाश डालिए। (१२)
- अथवा
- प्र.१ समाचार-सम्पादन-कला पर प्रकाश डालते हुए समाचार पत्रों के विभिन्न स्तंभों की योजना का परिचय दीजिए।
- प्र.२ विज्ञापन की वर्तमान युग में भूमिका प्रस्तुत करते हुए उसके लाभ एवं हानि बताइए। (१२)
- अथवा
- प्र.२ साक्षात्कार का अर्थ एवं आवश्यकता क्या है? उसकी प्रविधि की विस्तृत चर्चा कीजिए।
- प्र.३ मुद्रण-पत्रकारिता और मुद्रण-कला का परिचय देते हुए पृष्ठ-सज्जा का महत्त्व समझाइए। (१२)
- अथवा
- प्र.३ इन्टरनेट की पत्रकारिता का परिचय देते हुए वर्तमान समय में मीडिया में इन्टरनेट की आवश्यकता पर प्रकाश डालिए।
- प्र.४ फीचर का अर्थ एवं महत्त्व बताते हुए फीचर के प्रकारों का परिचय दीजिए। (१२)
- अथवा
- प्र.४ संवाददाता की योग्यता एवं उसके कार्यों का परिचय दीजिए।
- प्र.५ किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखें। (१२)
- (१) ले-आउट (२) रिपोर्टाज
(३) टी.वी. (४) रेडियो
- प्र.६ अंग्रेजी पारभाषिक शब्दों के हिन्दी रूपांतर शब्द लिखिए। (कोई दस) (१०)
- (१) Account (६) Information (११) Reporter
(२) Contest (७) Pamphlet (१२) Exclusive
(३) Delegate (८) Journalism (१३) Degree
(४) Banner (९) Manifesto
(५) Universal (१०) Ideology

*****

(A-12) Seat No. _____

No. of Printed Pages : 3

SARADAR PATEL UNIVERSITY
F.Y.B.A (EXTERNAL) EXAMINATION

Friday, 17th March, 2017

Time: 10.00 A.M. to 01.00 P.M.

Sanskrit Literature (SAN-101) Paper-I

मालविकाग्निमित्रम् - कालिदास । , रघुवंशम् - (सर्ग-२) कालिदास ।

Total Marks: 100

प्रश्न-१ (अ) नीचेनामांथी कोईपण त्रण श्लोकनो अनुवाद करो.

(१२)

- १) लब्धास्पदोऽस्मीति विवादभीरो-
स्तितिक्षमाणस्य परेण निन्दाम् ।
यस्यागमः केवलजीविकार्यै
तं ज्ञानपण्यं वणिजं वदन्ति ॥
- २) पत्रच्छायासु हंसा मुकुलितनयना दीर्घिकापद्मिनीनां
सौधान्यत्यर्थतापाद्वलभीपरिचयद्वेषिपारावतानि ।
बिन्दूत्क्षेपान्पिपासुः परिपतति शिखी भ्रान्तिमद्वारियन्त्रं
सर्पेरुस्त्रैः समग्रस्तवमिव नृपगुणैर्दिप्यते सप्तसप्तः ॥
- ३) रक्ताशोकरुचा विशेषितगुणो बिम्बाधरालक्तकः
प्रत्याख्यातविशेषकं कुरबकं श्यामावदातारुण्यम् ।
आक्रान्ता तिलकक्रिया च तिलकैर्लग्नद्विरेफाञ्जनैः
सावज्ञेव मुखप्रसाधनविधौ श्रीर्माधावी योषिताम् ॥
- ४) पथि नयनयोः स्थितवा स्वप्ने तिरोभवति क्षणा-
त्सरति सहसा बाहोर्मध्यं गतापि सखी तव ।
मनसिजरुजा ल्लिष्टस्यैवं समागममायया
कथमिव सखे विश्रब्धं स्यादिमां प्रति मे मनः ॥
- ५) द्विधा विभक्तां श्रियमुद्वहन्तौ
धुरं रथाश्वाविव संग्रहीतुः ।
तौ स्थास्यतस्ते नृपती निदेशे
परस्परावग्रहनिर्विकारौ ॥

प्रश्न-१ (ब) नीचेनामांथी कोईपण त्रण ससंदर्भ समझवो.

(05)

- १) सन्तः परीक्ष्यान्तरभद्रजन्ते मूढः परप्रत्ययनेयबुद्धिः ।

- ૨) નાટ્યં શિન્નરુચેર્જનસ્ય બહુધાપ્યેકં સમારાધનમ્ ।
- ૩) ઓ ઉપસ્થિતં નયનમધું સન્નિહિતમક્ષિકં ચ ।
- ૪) ન હિ કમલિનીં દૃષ્ટ્વા ગ્રાહમવેક્ષતે મતઙ્ગજઃ ।
- ૫) કલભેન ખલુ યૂથપતિરનુકૃતઃ ।

પ્રશ્ન-૨ " વિદ્ષક મલવિકાગ્નિમિત્ર નાટકનો સાચો નાયક છે" આ વિધાનની ચર્ચા કરો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ 'માલવિકાગ્નિમિત્રમ્' નાટકનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)

પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૨)

- ૧) માલવિકાનું પાત્રાલેખન કરો.
- ૨) અશોકવૃક્ષની દોહદપૂર્તિનો પ્રસંગ અને તેનું નાટકમાં મહત્વ સમજાવો.
- ૩) કાલિદાસની શૈલી વિશે નોંધ લખો.
- ૪) નાટ્યાચાર્યોના કલહ પ્રસંગની ચર્ચા કરી તેની અગત્યતા સમજાવો.

પ્રશ્ન-૪ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ શ્લોકનો અનુવાદ કરો. (૧૨)

- ૧) સ્થિતઃ સ્થિતામુચ્ચલિતઃ પ્રયાતાં નિષેદુષીમાસેનબન્ધધીરઃ ।
જલાભિલાષી જલમાદદાનાં છાયેવ તાં ભૂપતિરન્વગચ્છત્ ॥
- ૨) મરુતપ્રયુક્તાશ્ચ મરુત્સખાભં તમચર્યમારાદભિવર્તમાનમ્ ।
અવારિકિરન્બાલલતાઃ પ્રસૂનૈરાચરલાજૈરિવ પૌરકન્યાઃ ॥
- ૩) સ પાટલાયાં ગવિ તસ્થિવાસં ધનુર્ધરઃ કેસરિણં દદર્શ ।
અધિત્યકાયામિવ ધાતુમચ્યાં લોધદ્રુમં સાનુમતઃ પ્રફુલ્લમ્ ॥
- ૪) ક્ષતાત્કિલ ત્રાયત ઇત્યુદગ્રઃ ક્ષત્રસ્ય શબ્દો ભુવનેષુ રુઢઃ ।
રાજ્યેન કિં તદ્વિપરીતવૃત્તેઃ પ્રાણૈરુપક્રોશમલીમસૈર્વા ॥
- ૫) પુરંદરશ્રી પુરમુત્પતાકં પ્રવિશ્ય પૌરેરભિનંદ્યમાનઃ ।
ભુજે ભુજઙ્ગેન્દ્રસમાનસારે ભૂયઃ સ ભૂમેધુરમાસસજ્જ ॥

પ્રશ્ન-૪(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ સસંદર્ભ સમજાવો. (૦૬)

- ૧) તદન્તરે સા વિરરાજ ધેનુર્દિનક્ષપામધ્યગતેવ સંધ્યા ।
- ૨) ભક્ત્યોપપન્નેષુ હિ તદ્વિધાનાં પ્રસાદચિહ્નાનિ પુરઃફલાનિ ।
- ૩) રાજા સ્વતેજોભિરદહયતાન્તર્ભોગીવ મન્ત્રૌષધિરુદ્ધવીર્યઃ ।
- ૪) યશઃશરીરે ભવ મે દયાલુ ।
- ૫) નેત્રૈઃ પપુસ્તૃપ્તિમનાપ્નુવદ્ધિર્નવોદયં નાથમિવૌષધીનામ્ ।

પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૬)

૧) કાલિદાસની કૃતિઓ વિશે નોંધ લખો.

૨) રાણી સુદક્ષિણાનું પાત્રાલેખન કરો.

૩) નંદિની દ્વારા દિલીપરાજાની પરીક્ષાનો પ્રસંગ વર્ણવો.

૪) રઘુવંશ-સર્ગ-૨ના આધારે કાલિદાસનું પ્રકૃતિ નિરૂપણ કરો.

પ્રશ્ન-૬ મહાકાવ્યના લક્ષણો જણાવી, રઘુવંશનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

(૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન-૬ રઘુવંશ-સર્ગ-૨ના આધારે રાજા દિલીપનું ચરિત્રચિત્રણ કરો.

(૧૪)

— ✕ —

SARDAR PATEL UNIVERSITY

F.Y.B.A. (EXTERNAL)

Saturday, 18th March, 2017

10:00 A. M TO 01: 00 P. M.

SAN-102 Sanskrit Paper - 2

संस्कृत साहित्यनो ढतिहास/संस्कृत वाग् व्यवहार.

TOTAL MARKS : 100

- प्रश्न: १. नीचेनामांथी गमे ते त्रण कृतिओनो परिचय आपो. (20)
 (१) गंगालहरी (२) राजतरंगिणि (३) मुद्राराक्षस (४) गीत गोविंद
 (५) नीतिशतक (६) दशकुमारचरित
- प्रश्न: २. कादम्बरीना आधारे बाणलक्ष्मी शैली वर्णवो. अथवा (20)
 प्रश्न: २. इर्षवर्धन कृत "रत्नावली"नुं कथावस्तु आपी, तेना साहित्य
 स्वरूपनी यथा करो.
- प्रश्न: ३. शिशुपालवधनुं महाकाव्य तरीके मूल्यांकन करो. अथवा (20)
 प्रश्न: ३. महाकवि भासनुं ज्वन अने कृति परिचय अपो.
- प्रश्न: ४. गमेते वे कविओनो परिचय आपो. (20)
 (१) कवि कालिदास (२) लक्ष्मण नारायण (३) अश्वघोष (४) सुबन्धु
- प्रश्न: ५. गमेते दृश प्रश्नोनी संस्कृत भाषामां जवाब आपो. (20)
 (१) 'किम्' पदं प्रयुज्यं वाक्यं लिखन्तु ।
 (२) सप्ताहे कति दिनानि सन्ति ?
 (३) संख्या: अक्षरैः लिखन्तु ।
 (४) 'गम' पदं प्रयुज्यं तृतीय पुरुष वाक्यं लिखन्तु ।
 (५) तदा पदं प्रयुज्यं वाक्यद्वयं लिखन्तु ।
 (६) सीता केन सह वनं गतवान् ।
 (७) नमः पदं प्रयुज्यं वाक्य लिखन्तु ।
 (८) 'अहम्' शब्दस्य उपयोगं कृत्वा वाक्यद्वयं लिखन्तु ।

(८) अधोनिर्दिष्टानां शब्दानां षष्ठी एकवचनं लिखन्तु ।

रामः । नदी ।

(१०) 'कुत्र' शब्दस्य 'उपयोगं कृत्वा वाक्यद्वयं लिखन्तु ।

(११) पठ धातोः वर्तमानकाल त्री.पु. बहुवचनस्य रूपं लिखन्तु ।

(१२) अधोनिर्दिष्टानां शब्दानां प्रश्नार्थं वाक्यं लिखन्तु ।

(१) किम् (२) कः

(१३) अदेतन परीक्षा कथम आसीत् ?

(१४) यथा - पदं प्रयुज्यं वाक्यद्वयं लिखन्तु ।

(१५) भवतः/ भवत्याः नाम किम् ?

— X —

(2)

[A-3] Seat No. _____

No. of printed pages: 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
FY BA (External) Examination
2017

Thursday, 9th March
10.00 am - 1.00 pm
SN-100 - Sanskrit

- (१) स्वप्नवासवदत्तम् - महाकवि लासा
(२) संस्कृतसाहित्यनी विशिष्ट कृतिओ

कुल गुण : १००

- प्र.१ नीचेनाभांथी गभे ते त्रयानो अनुपाद करो.
- १) तीर्थोदकानि समिधः कुसुमानि दभन्नि
स्वैरं वनादुपनयन्तु तपोधनानि ।
धर्मप्रिया नृपसुता न हि धर्मपीडा-
मिच्छेत् तपस्विषु कुलव्रतमेतदस्याः ॥
- २) धीरस्थाश्रम संश्रितस्य वसतस्तुष्टस्य वन्यैः फलै-
मानार्हस्य जनस्य वल्कलवतस्त्रासः समुत्पोद्यते ।
उत्सिको विनयादुपेतपुरुषो भाग्यैश्चलैर्विस्मितः
कोऽयं भो निभृतं तपोवनमिदं ग्रामीकरोत्याज्ञया ॥
- ३) भिन्नास्ते रिपवो भवद्गुणरताः पौराः समाश्वासिता
पाढर्णी यापि भवत्प्रयाणसमये तस्या विद्यानं कृतम् ।
यद् यत् साध्यमरिप्रमाथजननं तत् तन्मयानुष्ठितं
तीर्णो चापि बलैर्नदी त्रिपथगा वत्साश्च हस्ते तव ॥
- ४) संबन्धिधराज्यमिदमेत्य महान प्रहर्षः
स्मृत्वा पुननृपसुतानिधनं विषादः ।
किं नाम दैव भवतान कृतं यदिस्याद्
राज्यं परैरपहतं कुशलं च दैव्याः ॥
- ५) रूपश्रिया समुदितां गुणतश्च युका
लब्ध्वा प्रियां मम तु मन्द इवाध शोकः ।
पूर्वाभिघातं सरूजाऽप्यनुभूतदुःखः
पद्मावतीमपि तथैव समर्थयामि ॥

(१५)

अथवा

પ્ર.૧ ગમે તે ત્રણ સસંદર્ભ સમજાવો.

(૧૫)

- ૧) અકરૂણા: સ્ત્રીશ્વરા: ।
- ૨) તપોવનાનિ નામ અતિથિજનસ્ય સ્વગૃહમ્ ।
- ૩) સ્ત્રી સ્વભાવસ્તુ કાતર: ।
- ૪) દુ:ખં ન્યાસસ્ય રક્ષણમ્ ।
- ૫) કિં વિરચિકાં સ્મરસિ ।

પ્ર.૨ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

(૨૦)

- ૧) વાસવદત્તા ન્યાસ પ્રસંગ
- ૨) વાસવદત્તાની પુર્ન: પ્રસિ
- ૩) પ્રમદ્વનનું દૃશ્ય વર્ણવો
- ૪) ભાસની કૃતિઓ

પ્ર.૩ મહાકવિ ભાસનાં “સ્વપ્નવાસવદત્તમ્” નાટકનું કથાવસ્તુ જણાવો.

(૨૦)

અથવા

પ્ર.૩ ભાસ કાલિન સામાજિક સ્થિતિ જણાવો.

(૧૫)

પ્ર.૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

- ૧) અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ
- ૨) ઉપનિષદ્
- ૩) ભાગવદ્પુરાણ
- ૪) કાદંબરી

પ્ર.૫ “મૃચ્છકટિકમ્” નો કથાસાર વિગતે લખો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર.૫ ‘કિરાતાજુર્નાચિમ’ નું કથાસાર જણાવો.

(૧૫)

પ્ર.૬ ‘રામાયણ’નો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

અથવા

પ્ર.૬ ‘મહાભારત’નો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

SARDAR PATEL UNIVERSITY**F.Y.B.A. (EXTERNAL) EXAMINATION**Friday, 10th March 2017

10:00 a.m. To 01:00 p.m.

TRANSLATION PAPER: I [Code : TRA-101]**(ENGLISH & NON ENGLISH STREAM)****TOTAL MARKS : 100**

પ્ર. ૧. અનુવાદ એટલે શું ? સમજાવી ને અનુવાદના પ્રયોજનની વિગતે ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

નીચેના વિશે નોંધ લખો.

- (૧) સારા અનુવાદના ધોરણો.
(૨) અનુવાદ માટે આવશ્યક સજ્જતા.

પ્ર. ૨. (અ) નીચે દર્શાવેલ શબ્દોના ગુજરાતી તથા હિન્દી અર્થ લખો. (ગમે તે પંદર) (૧૫)

01. Airport	08. Decorum	15. Muster-roll
02. Accident	09. Target	16. News Reporter
03. Bed Room	10. Field Work	17. Ownership
04. Beach	11. Hearing	18. Population
05. Chairman	12. Hill Station	19. Upgrade
06. Currency	13. Identity Card	20. Unsound
07. Defence	14. Interview	

(બ) નીચે આપેલા શબ્દસમૂહો અને સંક્ષેપાક્ષરોના (ટૂંકા રૂપના) ગુજરાતી તથા હિન્દી અર્થ તથા વિસ્તૃત રૂપ લખો. (ગમે તે પાંચ) (૧૫)

01. Beware of	06. I.Q.
02. Knowledge is power	07. G.P.S.C.
03. Tug of War	08. U.G.C.
04. Break one's heart	09. C.B.I.
05. A rose among thorns	10. I.A.S.

પ્ર. ૩. Translate the following paragraph in to Gujarati. (૧૩)

Abraham Lincoln was the sixteenth President of the USA. He believed in man's freedom. So he started the civil war against the Southern countries of the USA, where the slavery system was flourished. He followed the declaration of the Constitution of the USA. "Every man is born free and have equal rights" and ordered his army to fight against the Southern Countries. The Civil war started in 1861 and continued till 1865. After five years of the war, Lincoln's army won the war and abolished the Slavery System from the USA. Abraham Lincoln had to pay his life for the victory, when one John Wilkes Booth shot him dead.

(P.T.O)

OR

Pollution in any form – air, water or noise creates problem for life in all forms all over the world. It is one of the world's most gripping problem for which a permanent solution has not been found. With increasing human population too are increasing. Industry growth has particularly accelerated the growth in pollution as well. Industrial waste is regularly being dumped in rivers, streams, seas and oceans. This means our drinking water and water used to grow vegetables and crops is all becoming contaminated and poisonous. Our bodies are getting infected by germs and humans are being exposed to new diseases every year. A large part of these diseases are incurable.

પ્ર. ૪. નીચેના પરિચ્છેદનો અંગ્રેજીમાં અનુવાદ કરો.

(12)

ભારત દરેક ક્ષેત્રે ભારે વિકાસ સાધી રહ્યું છે. આર્થિક તેજ અને તકનીકી શોધોએ ભારે કાયાપલટ કરી છે. પણ સ્ત્રીભૂણ હત્યા વધી છે તે રાષ્ટ્રીય શરમ અને કલંક છે. પુત્રની મોહ અને પુત્રી પ્રત્યે અણગમી આ દેશમાં નવાઈની વાત છે, કારણકે અહીંજ મનુએ કહ્યું છે કે જ્યાં સ્ત્રીઓ પૂજાય છે ત્યાં દેવતાઓની વાસ હોય છે. તબીબી જ્ઞાન અને સાધનોની દુરુપયોગ થઈ રહ્યો છે. કાયદાથી પ્રતિબંધિત છતાં ભૂણ પરિક્ષણ થાય છે અને બાલિકા હોય તો માનું પેટ જ તેનું કબ્રસ્તાન બની જાય છે. યુ એનનો આંકડો બતાવે છે કે દર વર્ષે ૭,૫૦૦૦૦ સ્ત્રીભૂણ હત્યા કરાય છે. નવાઈની વાત છે કે આ દુષણ શ્રીમંતો અને કહેવાતા સંસ્કારી શિક્ષિતોમાં વધુ છે. આ ખોટું છે - બાળક પ્રભુની ભેટ છે અને બાલિકાને પણ લક્ષ્મીની જેમ આવકારવી જોઈએ. આપણી દેવીઓ માતાઓ છે, પણ બાલિકા દુર્ગા અવતાર છતાં લાચાર છે, સરસ્વતી રૂપ હોવા છતાં શિક્ષણથી વંચિત રખાય છે અને લક્ષ્મી ગણાતી હોવા છતાં આર્થિક મજબૂર છે.

અથવા

પુસ્તક સારું છે કે ખરાબ પણ પ્રબળ અસર કરી શકે છે. વાંચન માણસને શાણો બનાવે છે. વાંચન મન માટે એ છે જે ખોરાક શરીર માટે છે. મેં જે બધા પુસ્તકો વાંચ્યા છે તેમાં રામાયણ મને સૌથી વિશેષ અસર કરી છે. તે માત્ર ઉત્તેજનાપૂર્ણ કથા જ નથી, તેનું નૈતિક મૂલ્ય પણ છે. તે મહાકાવ્ય આપણી મહાન સંસ્કૃતિનો અરીસો છે. તેની કથાની માત્ર રૂપરેખા તેના મહાન આકર્ષણનો સહેજ પણ ખ્યાલ આપી શકે નહિ. તેનું કાવ્યાત્મક મૂલ્ય તેને અમર બનાવવા પૂરતું છે. તે નિષ્ઠા અને બલિદાનની ગાથા છે. તેમાં કવિ કુદરતી ન્યાય દર્શાવે છે-બુરાઈ પર ભલાઈનો આખરી વિજય। તેનો નાયક રામ પૂર્ણ પુરૂષ અને માનવી અને રાજવીનો આદર્શ નમૂનો છે. તેની પત્ની સીતા ભારતીય સ્ત્રીત્વનો આદર્શ છે. 'રામાયણ' આપણો રાષ્ટ્રીય વારસો છે.

પ્ર. ૫. નિમ્નલિખિત હિન્દી પરિચ્છેદ का गुजराती में अनुवाद कीजिए।

(12)

साहित्य समाज को देता है, फिल्म उससे कम नहीं देती। मेरी दृष्टि में सिनेमा साहित्य की एक विधा ही मानी जा सकती है। इसे भी उन्हीं तकाजों को पूरा करना होगा, जो दूसरी साहित्यिक विधाएँ पूरा करती हैं। यानी वह प्रचार या प्रोपोगेंडा नहीं है, वह लोगों को सुख प्रदान करता है तथा इस सुख से वह समाज को स्वस्थ बनाने की लड़ाई लड़ता है। जिस तरह कोई नज़्म, नाविल, कहानी या साहित्य जो इस कर्तव्य को पूरा नहीं करती वह त्रुटिपूर्ण है। अर्थात् स्पष्ट है कि जितना साहित्य का समाज के प्रति दायित्व है, उतना ही या इससे भी कहीं अधिक सिनेमा समाज के लिए उत्तरदायी है, क्योंकि जरूरी नहीं समाज का हर व्यक्ति या वर्ग वर्तमान कथा साहित्य पढ़ने में दिलचस्पी रखें, किन्तु फिल्म के लिए तो यह अंदेशा रहता है कि नाम, बैनर, शोहरत, प्रोपोगेंडा तथा इतनी दमदार मार्केटिंग के पश्चात फिल्मों को देखने दर्शक अवश्य थियेटर्स तक

खिंचे जायेंगे। अतः पटकथा की स्वायत्तता के पश्चात भी मेकर्स पर समाज की जिम्मेदारी की निर्भरता तो रहती ही है और सही दृष्टीकोण भी होना जरूरी है। दृष्टिकोण कला का आधार है, उसके बिना कला की रचना संभव नहीं। इसीलिए सिनेमा बनानेवालों के पास भी एक दृष्टिकोण होना चाहिए।

अथवा

गाँधीजी ने अस्पृश्यता निवारण के लिए जो प्रचंड संघर्ष किया वह उनके राष्ट्र-निर्माण सम्बन्धी सबसे प्रभावशाली कार्यों में से एक है। गाँधीजी अस्पृश्यता को हिन्दू धर्म का कोढ़ मानते थे। गाँधीजी की कट्टरवादियों को चेतावनी थी कि यदि अछूतों के साथ होने-वाले अन्यायों का प्रतिकार न किया गया तो, हिन्दुओं का नाश हो जाएगा। भारत में अछूतों का मंदिर प्रवेश, कुएँ से पानी भरने और सार्वजनिक स्थानों के स्वच्छंद प्रयोग जैसे मानवीय अधिकारों से वंचित कर दिया गया था। यह सब गाँधीजी सहन नहीं कर सकते थे। यह अस्पृश्यता हिन्दू में आचार के अतिरेक से जन्मी थी। गाँधीजी कहते थे कि 'मेरे मन स्वराज मतलब देश के अल्प से अल्प बंधु के लिए स्वतंत्रता, जब हम पराधीनता का दुःख शेल रहे हैं तब भी अंत्यजों की स्थिति में सुधार न आये तो स्वराज के नशे में, तो सुधरनेवाली ही नहीं है।' गाँधीजी अपनी इस सोच में बहुत स्पष्ट थे। इसीलिए गाँधीजी ने जो १९२० में भारतवासियों को असहयोग आन्दोलन का आह्वान दिया था तब असहयोग आन्दोलन दो भागों में विभाजित था। जिसमें पहला खण्डनात्मक और दूसरा रचनात्मक। इन रचनात्मक कार्यक्रमों में भी गाँधीजी ने अस्पृश्यता निवारण प्रवृत्ति को भारपूर्वक स्थान दिया था।

प्र.प. नीचेना परिच्छेदनी हिन्दीमां अनुवाद करी.

(13)

शीખवानी प्रक्रिया कदी अटकती नथी. मानवी ज्यां सुधी જીવે છે ત્યાં સુધી એ સતત ચાલતી રહે છે. શીખવા માટે આખું જગત છે. માનવી કશુંક શીખતો રહે તો જ જીવનમાં મજા આવે છે. જીવન જીવંત લાગે છે. જેનામાં જિજ્ઞાસા છે, નવું-નવું જાણવાની ઇચ્છા છે એ સતત શીખતો જ રહે છે. ચારેબાજુનું જગત આપણને જીવનના પાઠો શીખવતું રહે છે. આ વૃક્ષો, નદી, સરોવર, આકાશ વગેરે પણ આપણને જીવનના પાઠ શીખવે છે. નાનામાં નાના માણસ પાસેથી પણ કંઈક શીખી જ શકાય છે. અનુભવીને માનવી સમજતો રહે તો નવી જ વસ્તુ જાણવા મળે છે. જીવ-જતું, પશુ-પંખી અને કુદરતના તત્ત્વો જે રીતે ટકે છે, ને જીવન ટકાવી રાખે છે, એમાંથી પણ આપણને શીખ મળતી રહે છે. જેનામાં શીખવાની ઇચ્છા મરી જાય છે, એ માનવી અંદરથી મરી જાય છે. એનો વિકાસ અટકી જાય છે. જીવનમાંથી રસ પણ ઊડી જાય છે. જીવનભર શીખતા રહેવામાં જ જીવનની સાચી અર્થ છે.

અથવા

વિદ્યાર્થી મિત્રો, તમે શાળામાં ભણો છો, સારી રીતે ભણો છો, પાઠ્ય પુસ્તકો વાંચો છો, એના પ્રશ્નો તૈયાર કરો છો, પરીક્ષા આપો છો અને સારી રીતે પાસ થઈ જાઓ છો. કેટલાક ઊંચા ગુણ સાથે પાસ થાય છે. આમ ભણવું અને સરસ રીતે પાસ થવું જરૂરી છે, પરંતુ તમારે એટલુંજ કરવાનું ? તમારા જીવનમાં આટલુંજ છે ? ના, માત્ર ભણવું એજ જીવન નથી, માત્ર પરીક્ષા આપવી અને પાસ થવું એટલુંજ પૂરતું નથી. જીવન તો વિશાળ છે । પશુ-પંખી, ફૂલ-છીડ, વિવિધ વનસ્પતિ અને વૃક્ષો છે, એ બધાને સંભળતાં, જોતાં શીખો. એનું નિરીક્ષણ કરો. એમાંથી ઘણું શીખવાનું મળશે જ અને આનંદ તો અચૂક થવાનો જ છે. પ્રકૃતિનું આવું નિરીક્ષણ આપણામાં અનેક ગુણો ખીલવે છે. પ્રકૃતિના આ તત્ત્વો આપણા હૃદયમાં સ્થાન પામે છે. એના વડે જીવન ધન્ય બની જાય છે.

— X —

(3)

